

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЛЬВІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
ІНСТИТУТ ПРАВА, ПСИХОЛОГІЇ ТА ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА ЖУРНАЛІСТИКИ
ТА ЗАСОБІВ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**Міжнародної науково-практичної
конференції**

**«Інновації та особливості
функціонування ЗМІ України»**

**“Innovations and peculiarities of
functioning of mass media of Ukraine”**

25 березня 2021 рік

2021

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЛЬВІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
ІНСТИТУТ ПРАВА, ПСИХОЛОГІЇ ТА ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА ЖУРНАЛІСТИКИ ТА ЗАСОБІВ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**Міжнародної науково-практичної
конференції**

**«Інновації та особливості
функціонування ЗМІ України»**

**“Innovations and peculiarities of
functioning of mass media of Ukraine”**

25 березня 2021 рік

Львів
Видавництво Львівської політехніки
2021

УДК ...0
ББК

Редакційна колегія: Галаджун З.В. (голова),
Іваницька Б.В.,
Семен Н.Ф.,
Білограць Х.Р.,
Кіца М.О.

Упорядник: Казімова Ю.Р.

Інновації та особливості функціонування ЗМІ України: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2021. – с.

У збірнику вміщено матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Інновації та особливості функціонування ЗМІ України» кафедри журналістики та засобів масової комунікації Інституту права, психології та інноваційної освіти.

Засідання конференції відбулось 25 березня 2021 р.

На засіданні конференції було виголошено понад 40 доповідей студентів та молодих дослідників.

Для науковців, практиків, аспірантів, студентів та тих, хто цікавиться журналістикою.

За зміст матеріалів відповідають автори та їхні наукові керівники.

ЗМІСТ

Білограць Х. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ МАНІПУЛЯЦІЙ ПІД ЧАС ІНТЕРВ'Ю....9	9
Богославська О., Шаркань В. ЛЕКСИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПУБЛІЦИСТИЧНИХ ТЕКСТІВ Ю. МАКАРОВА ТА О. ПОКАЛЬЧУКА.....12	12
Бондар О., Огар Е. ЛІНА КОСТЕНКО, НОБЕЛІВСЬКА ПРЕМІЯ І ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРИВІД.....15	15
Варчук Ю., Синоруб Г. МЕДІАСОЦІАЛІЗАЦІЯ: ВІКОВІ ОСОБЛИВОСТІ СПРИЙНЯТТЯ ЕКРАННОЇ МОВИ.....19	19
Гарматій О., Гирба О. ІНФОРМАЦІЙНІ ЖАНРИ В ДРУКОВАНИХ ВИДАННЯХ.....23	23
Гарматій О., Повідерна В. ІНТЕРВ'Ю ЯК ЖАНР В ДРУКОВАНИХ ЗМІ.....26	26
Гарматій О., Хвалько А. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КЛІКБЕЙТУ В ІНТЕРНЕТ-МЕДІА.....29	29
Гарматій О., Шередько А. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ВІТЧИЗНЯНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ.....32	32
Голяк Т., Бідзіля Ю. СПЕЦИФІКА ВИСВІТЛЕННЯ НАУКОВО-ПОПУЛЯРНОЇ ТЕМАТИКИ В ЖУРНАЛІ «УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖДЕНЬ».....35	35
Дзьомба Н., Пукас А. ВІД ЖУРНАЛІСТИКИ ПРО ЇЖУ ДО КУЛЬТУРИ ХАРЧУВАННЯ: ГАСТРОНОМІЧНА ЖУРНАЛІСТИКА В СИСТЕМІ ЖУРНАЛІСТИКОЗНАВЧИХ КАТЕГОРІЙ.....41	41
Дердюк Ю., Тарасюк В. ЖАНРОВО-ТЕМАТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ПЕРІОДИКИ МИНУЛОГО (на прикладі газет «Ужгородський університет» та «Бюлетень прес-служби Ужгородського національного університету»).....45	45
Дацишин Х., Джулай Є. ЛЕКСИЧНІ ІННОВАЦІЇ В МОВІ УКРАЇНСЬКИХ ЗМІ В ПЕРІОД ПАНДЕМІЇ КОРОНАВІРУСУ.....48	48
Засядько Н., Монахова Т. СТОРІТЕЛІНГ ЯК ОДИН ІЗ НАЙЗАТРЕБУВАНІШИХ СУЧАСНИХ ТЕКСТОВИХ ФОРМАТІВ.....52	52

<https://ranok.ictv.ua/ua/2021/03/19/linu-kostenko-nominuyut-na-nobelya-genialni-virshi-poetesi-imeninnitsi> (дата звернення: 21.03.2021). — Назва з екрана. — Дата публікації: 19.03.2021.

7. Справа Василя Стуса. Збірка документів з архіву колишнього КДБ УРСР / уклад. В. Кіпіані. — Харків : Віват, 2020. — 688 с.

8. English J. The Economy of Prestige: Prizes, Awards, and the Circulation of Cultural Value. — Cambridge : Harvard UP, 2005. — 432 p.

9. Nomination and selection of Literature Laureates // The Nobel Prize [Site]. — Available at: <https://www.nobelprize.org/nomination/literature/> (Last visited: 21.03.2021).

Варчук Ю.

студентка групи ЖУР-3

факультет філології та журналістики

Тернопільський національний педагогічний університет

імені Володимира Гнатюка

Керівник: кандидат наук із соціальних

комунікацій,

доцент кафедри журналістики

Синоруб Г.

МЕДІАСОЦІАЛІЗАЦІЯ: ВІКОВІ ОСОБЛИВОСТІ СПРИЙНЯТТЯ ЕКРАННОЇ МОВИ

Анотація. Зосереджено увагу на особливостях екранної культури. Проаналізовано специфіку сприймання медіаконтенту відповідно до вікових особливостей. Розглянуто три основні компоненти дитячого сприйняття. Акцентовано на важливості розвитку критичного мислення та медіапізнанні у екранному сприйманні.

Ключові слова: *екранна мова, медіаграмотність, медіабезпека, критичне мислення*

Вступ

Поширення екранної культури засобами кіно, телебачення, інтернет-мережі призвело до зміни картини світу, важливе місце в якій займає візуальний образ. Системно та синхронно, поєднуючи звук і зображення, інтонації і рухи, форму і колір,

екранна культура впливає на чуттєву сторону людини, наближуючи до безпосередньо пережитої реальності [2].

Друковане слово поступається відеоряду, але, з іншого боку, екранна культура здатна посилювати можливості книжкової: цифрова компетентність розширює рамки доступу до будь-якої літератури, розкриває нові перспективи для розвитку освіти, адекватного динамізму сучасної цивілізації.

Екран з самого початку був і є поліфункціональним: це не тільки розвага, а й просвітництво. Кінематограф забезпечує навчально-виховну функцію за допомогою хронікальних кінострічок, просвітницьких лекцій із кіноілюстраціями, навчальних кінофільмів. Зазначимо, що з появою телебачення, до освітнього процесу залучилися навчальні програми, цикли навчальних телепередач, пізніше – освітні телеканали. Комп'ютерні та інтернет-технології зумовили появу мультимедійних і навчальних енциклопедій. Онлайн-середовище створило сприятливі умови для самоосвітньої діяльності.

Методика дослідження

Над дослідженням проблеми соціалізації працювало багато вчених, серед яких: Г. Андреева, Е. Дюркгейм, Т. Парсонс, А. Петровський; особливості медіасоціалізації є предметом наукових розвідок Н. Гавриш, Г. Лактіонова, П. Плотніков, А. Рижанова, С. Савченко.

Розглянемо вплив екранної культури на соціалізацію людини.

Термін «соціалізація» (від лат. *socialis* – суспільний) означає сукупність взаємопов'язаних процесів засвоєння і відновлення індивідом необхідного та достатнього для повноцінного включення в суспільне життя соціокультурного досвіду, й філоонтогенетичного формування та розвитку відповідних якостей і здібностей, його ставлення як конкретно – історичного типу особистості та суб'єкта соціокультурних практик даного суспільства [3, с.939].

Медіа, у широкому розумінні, – це система або інститут суспільства, що забезпечує й передає інформацію між учасниками. Соціалізуючий вплив сучасних медіа на аудиторію має як позитивні, так і негативні наслідки. Враховуючи цей факт, науковці виокремили новий тип соціалізації особистості – медіасоціалізацію [5, с. 42].

Беручи за основу етапи соціалізації людини за Е. Еріксоном, можемо констатувати, що в дошкільному віці діти мають значний, зазвичай, стихійно набутий досвід спілкування з медіа. З огляду на це неможливо не погодитися з ученим Л. Лешенком, який зазначає, що відгороджувати дітей від сучасних технологій є неприпустимою

помилкою [1, с. 2-4]. Постає проблема необхідності мінімізувати ризики, пов'язані зі “стихійним” сприйманням інформації, вирішення якої полягає у формуванні належного рівня культури споживання медіа-продукції у дітей.

Для дітей дошкільного віку характерна незначна деталізованість сприймань і їх велика емоційна насиченість. Маленька дитина, перш за все, зосереджується на блискучих і рухомих предметах, незвичайних звуках і запахах, тобто на тому, що викликає емоційні реакції; внаслідок недостатності досвіду вона ще не може відрізнити істотні особливості предметів від другорядних – необхідні для цього знання отримуються в процесі ігор і занять [6, с. 9-12]. *За допомогою телебачення у свідомості дитини створюється образ реальності, виробляється стиль і лінія поведінки, формується ставлення до життя. Тому важливо знати, наскільки дитяче телебачення спроможне прищепити своїм маленьким глядачам принципи моральності, етики та інші позитивні якості.*

Сучасний освітній процес неможливий без диджиталізації. Значний обсяг навчального матеріалу діти молодшого шкільного віку отримують у візуальній формі. Часто використовується демонстрація екрану як засіб наочності для актуалізації пізнавальних процесів учнів.

Вчені виділяють три основні компоненти дитячого сприйняття:

- **Когнітивний компонент** – перегляд медіа-продукції є спрямованим не тільки на засвоєння інформації, а передбачає оцінку, порівняння, встановлення зв'язків між порушеннями норм, правил поведінки телеперсонажів структурних компонентів, прогнозування можливих наслідків негативної поведінки героїв.
- **Емоційний компонент** – сприйняття телевізійної продукції орієнтований на переживання людини, диференціювання ставлення до позитивних і негативних телеперсонажів, до різних жанрів телепередач, засудження негативних форм поведінки, співпереживання позитивним героям, що стає ніби складовою власного досвіду.
- Однією з особливостей сприймання медіа-продукції є підвищена **сенситивність сприйняття**. Саме з цим пов'язане ставлення аудиторії до телегероїв, яке визначається залученням дитини до процесу сприймання та співпереживання персонажу в досягненні мети [1, с. 6-9].

Оскільки в підлітковому віці провідним видом діяльності є спілкування, то можна констатувати, що тинейджери багато часу витрачають на комунікацію в соціальних мережах, перегляд фільмів чи на комп'ютерні ігри. Все це веде до численних проблем: пригнічення рухової активності, концентрації уваги, втоми тощо.

Особливості медіасоціалізації сучасної молоді людини як представника гаджетованого суспільства залежить від екранної культури. Зазначимо, що підлітки інколи опиняються в умовах додаткового ризику наодинці з екраном. Сприймання є першою ланкою у ланцюгу інтелектуальних дій. Далі відбувається декодування отриманої інформації, її зберігання і перетворення, і, як наслідок, відповідна реакція на інформацію, що призводить до появи нових сенсорних еталонів[7, с. 36-38].

Розвиток критичного мислення та медіапізнання мають великий потенціал в розв'язанні зазначених проблем. Адже критичність здатна чинити опір зовнішньому тиску, зберігати та відстоювати власну позицію, цілісність свого власного внутрішнього світу. Разом з тим, нашому суспільству бракує громадського контролю. Адже телепростір рясніє контентом, що несе в собі ризики, доступним для дітей будь-якого віку [2, с. 188-190].

Висновок

Медіасоціалізація, як складова процесу соціалізації в умовах інформаційного суспільства, відіграє важливу роль у становленні особистості. Оскільки сприйняття візуального контенту сьогодні в пріоритеті, уваги потребує екранна культура, що забезпечує принципово новий спосіб комунікації і трансляції інформації, соціокультурного досвіду, соціально значимих норм і стандартів. На тлі проблем в українському медіапросторі якісного вітчизняного виробника, але активного, навіть агресивного розвитку медіатехнологій виникає низка актуальних питань: налагодити виробництво якісного українського медіапродукту; навчити аудиторію орієнтуватися в сучасному бурхливому медіасередовищі; підвищити рівень медіакультури.

Список використаних джерел:

1. Баришполец О. Т., Найдьонова Л. А., Мироненко Г. В. Вікові особливості сприймання дітьми дошкільного віку медіа-продукції. Серія: Педагогічні науки. Вип.1., Бердянськ: БДПУ, 2018. 284 с.
2. Баришполец О. Т., Найдьонова Л. А., Мироненко Г. В. Медіакультура особистості: соціально-психологічний підхід, 2009. 440 с.
3. Грицанов А. А., Абушенко В. Л., Евелькин Г. М., Соколова Г. Н., Терещенко О. В. Соціологія: Енциклопедія. Мінськ: Книжковий Дім, 2003. 1312 с.
4. Діти в медіа: як висвітлювати й дотримуватися правил. Спеціальний звіт. К., ГО «Телекритика», 2016. С. 48.

5. Іванов В. Ф. Медіаосвіта та медіаграмотність: визначення термінів. Інформаційне суспільство, 2012. Вип. 16. С. 41-52.
6. Моляко В. О., Біла І. М., Ваганова Н. А. Організація творчого сприймання на різних вікових рівнях: методичні рекомендації. К.: Педагогічна думка, 2015. 57 с.
7. Найдьонова Л.В. Психологічні особливості сприйняття екранної інформації в підлітковому віці, 2015. - Т. 12, Вип. 21. - С. 267-275.
8. Станіславська К. І. Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи. Випуск 7, 2013.

Гарматій О.

к. філол. н., доц.,

доцент кафедри ЖЗМК

Національного університету

«Львівська політехніка»

Гирба О. –

студентка спеціальності «журналістика»

Національного університету «Львівська політехніка»

ІНФОРМАЦІЙНІ ЖАНРИ В ДРУКОВАНИХ ВИДАННЯХ

Розглядається використання матеріалів інформаційних жанрів у сучасних друкованих ЗМІ. Тексти, що належать до інформаційних жанрів, складають основну частину масових інформаційних потоків. Увага приділяється розгляду диференціації та особливостей інформаційних жанрів та їх різновидів.

Ключові слова: інформаційні жанри, репортаж, замітка, звіт, інтерв'ю.

Вступ. Інформаційними жанрами журналістики вважають ті жанри, основна мета яких – повідомити, поінформувати про певні події, факти, процеси тощо. У ЗМІ ці тексти є основними носіями оперативної інформації. До таких жанрів